

IRODALMI SZEMLE.

Erdészeti kísérletek. A m. k. központi erdészeti kísérleti állomás folyóirata. Szerkeszti: Vadas Jenő.

Központi erdészeti kísérleti állomásunk különös tevékenységére vall az a körülmény, hogy működését csak az 1898. év elején kezdvén meg, már is abban a helyzetben van, hogy több, általa keresztülvezetett kísérletnek eredményéről számolhat be a szakközönségnek. Előttünk fekszik immár a fentemlitett folyóirat II. évfolyamának 1. száma — az eddig megjelent 4 számnál nem kevésbé érdekes és becses tartalommal.

Az első cikk Bencze Gergely m. kir. erdőtanácsos és akadémiai tanár értekezése „a különféle fafajok hőhatásának megítélésére szolgáló *analitikai adatok*”-ról, melyben tudományos kísérletek s illetve egyes fadarabok vegyelemzése alapján az ép és reves bükkfa hőhatását vizsgálja.

Valóban feltűnő, hogy míg az alig néhány évtized óta szélesebb körben használatba vett vasnak és szénnek tulajdonságai ugyyszólván egészen pontosan ismereteseek, addig az erdőgazdaság legfontosabb termékének, a fának műszaki és mechanikai tulajdonságait illetőleg még aránylag kevés pozitív és tudományosan megállapított ismeretekkel birunk.

Igen fontos feladatot bízott a földmívelésügyi m. kir. minister ur a központi kísérleti állomásra, midőn a bükkfa revesedésének és megfűlledésének tanulmányozását elrendelte. A cikk ennek a megbízatásnak is szolgál s a megejtett kísérleteknek ismertetése után arra a gyakorlati eredményre jut, hogy a bükk-tüzfát a tavasszal előveendő döntés után, — a gyors kiszáradás elérése végett — azonnal, lehetőleg vékony hasábokban feldolgoztatván, az erdőn hézagosan kell összeraknunk.

A második közleményt ugyancsak Bencze Gergely „a faszénporból és széntörmeléből készített téglá (*brique*) hőhatása”-ról írja és ennek a faszénhulladékból s faszénporból sajtolás útján készült tüzelőanyagnak fizikai s chemiai tulajdonságait vizsgálván, kimutatja, hogy a széntéglának viszonylagos hőhatása a faszénnél — nevezetesen a keményfaszénnél — nagyobb.

Török Sándor erdőőri szakiskolai igazgató „a vadászterdei

külső erdészeti kísérleti állomás kísérletsorozata 1899-ben“ czimen közöl becses adatokat.

A csemetenevelésre, erdősítésre, csemeteszállításra és eltar-
tásra vonatkozó adatoknak fontosságát, azt hiszem, nem kell
hangsúlyoznunk. Eddig néhány szakmunkánkban található s ide-
vágó adatokon kívül csak az erdészeti zsebnaptárban találunk ily
adatokra, melyek azonban a gyakorlatban leggyakrabban csak a
helyi viszonyoknak megfelelőleg módosítva használhatók.

Azt hittük tehát, hogy ez a kísérletsorozat, mely egyrészt a
mult évben a tölgymakkvetésekre, az őszi és tavaszi erdősítések
összehasonlítása, az áterdölések terén végzett kísérleteket, másrészt
különösen a csemetekerti talaj megművelésére, bevetésére, az egy-
kat. holdon termelhető csemeték mennyiségére, a csemeték gyom-
lálására, ezeknek ásóval s a Török-féle emelő ekével való kieme-
lésére, a csemeték csomagolására s szállítására s illetve az ezen
munkálatok körül felmerült költségekre, ugyszintén a már csoma-
golt csemetéknek a csomagokban bizonyos ideig való eltarthatására
vonatkozólag hat éven keresztül elismerésre méltó szorgalommal
teljesített kísérletek átlagos eredményét foglalja magában, igen
becses és további kísérletekhez alapvető munkát képez, bár meg-
kell jegyeznünk, hogy a felsorolt adatok igen jó termőképességi
viszonyokra vonatkozván, inkább helyi gyakorlati jelentőséggel bir-
nak s további széleskörű kiegészítésre szorulnak.

„*A külföldi facsemeték termelése a görgényszentimrei m. kir.
erdőőri szakiskolánál*“ czimű negyedik közleményben Péch Dezső
m. kir. erdőmester, a szakiskola volt igazgatója, ir egyfelől azok-
nak a külföldi facsemetéknek termeléséről, melyeket a szabadba
való sikeres elültetés előtt melegágyban kell nevelni, másfelől
azokról az exotikus csemetékről, melyeknek termelése melegágyon
kívül is sikerül. A végzett kísérletek s megfigyelések a külföldi fák-
nak nálunk való meghonosításánál haszonnal lesznek felhasználhatók.

Az ötödik közlemény „*Kísérletezések nemes fűzek tenyésztésével*“
Vadas Jenő tollából való. A nemes fűzeknek különösen az elmúlt
évtizedben fellendült tényéztése és telepítése — bár jövedelmező-
ség s illetve a pénzügyi eredmény tekintetében tetőpontját már
elérte — okszerű kezelés mellett igen jó tőkebefektetés marad a
jövőben is. A megtelepítésnél azonban a dugványok jó minőségén

kivül kiválóan fontos az illető termőhelynek megfelelő fűzfaj megválasztása s sok, tetemes költséggel berendezett fűzes épen ezen körülménynek kellő figyelmen kívül hagyása miatt, nem felelhetett meg a hozzá fűzött várakozásoknak.

Az „*intézeti ügyek*“ rovat alatt utmutatást találunk a cserebogár-pajodoknak szénkéneggel való irtására nézve, mely eljárást a földművelésügyi m. kir. minister rendelete folytán a központi erdészeti kísérleti állomás vezetése alatt az ország különböző részeiben teljesített kísérletezéseknél alkalmazzák.

Itt tudjuk meg azt is, hogy a növényföldrajzi megfigyelések végzésével megbízott Fekete Lajos m. kir. főerdőtanácsos és akadémiai tanár mellé megfelelő segítő-személyzet rendeltetett ki.

Részünkről őszintén kívánjuk, hogy ezt a szakfolyóiratot minél többen forgassák és hogy szaktársaink az erdészeti kísérleti ügynek minél fokozottabb mértékben szenteljék érdeklődésüket. Hogy ez az óhajunk azonban teljesüljön, ahhoz okvetlenül szükséges volna az „Erdészeti kísérletek“-et a nagy szakközönségnek hozzáférhetővé tenni s azoknak honnan való beszerezhetőjére nézve széles körben tájékozást nyújtani.

Cserny Győző.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tangens-táblázatok. A jelen füzet mellékleteként kezdjük meg Pohl János uradalmi főerdész és erdőrendező ur tangens-táblázatainak közlését. A táblázat és a bevezető szöveg külön íveken sorakozik az Erdészeti Lapok rendes tartalmához, úgy, hogy ezek az ívek kifejthetők és összegyűjtve külön köthetők. Ily uton az Erdészeti Lapok t. olvasói egy értékes segédkönyv birtokába jutnak, a mely rétegvonalas térképek készítésénél, utvonalak felmérésénél és számos más esetben, a mikor gyorsan és egyszerű busszola-méréssel kívánjuk egyszersmint a bemért vagy közbeeső pontok szintkülönbségeit is megtudni, nagy hasznunkra lehet. Erdei uthálózatok előmunkálatainál, a